

Любомира Тхір:

«Уроки української мови мають приваблювати дітей»

У жовтні у Бартошицях відбулася конференція вчителів української мови з Вармінсько-Мазурського воєводства. Організаторкою заходу виступила вчителька-методистка Любомира Тхір із Вармінсько-Мазурського центру підвищення кваліфікації в Ольштині. Пропонуємо читачам роздуми про стан українського шкільництва у Польщі.

Конференція стала завершенням навчального проекту, який реалізувала українська школа в Бартошицях спільно з бібліотекарями з України з Львівської обласної бібліотеки для дітей – Оленою Кремньовою і Катериною Сухребською та працівницею бібліотеки з Самбора Любов'ю Саварин і Ольгою Забенько, яка приїхала аж з міста Марганець (Дніпропетровська область).

Бібліотекарі проводили уроки літератури та майстер-класи для дітей. Організовували квести (набори завдань): козацький квест «Пропала булава», казкові квести для старших учнів, українські вечорниці «Висить, ябо, висить», майстер-класи «Український віночок» та плетення патріотичних бранслетів, уроки про українську молодіжну літературу; була також європіторина «Україна-Польща» тощо. Маляти були захоплені «пальчиковим театром»: у ньому вони за допомогою ляльок, що влягалися ім на пальці, самі грали ролі казкових героїв та вигадували сюжети історій. Такі навчальні заходи для дітей відбувалися протягом двох днів ще до початку вчительської конференції.

Набули практичні знання

Вчителі, що приїхали з Вармії та Мазурів до Бартошиць (іх було 30), активно брали участь у роботі конференції. Це були практичні заняття: прямірно, про можливості використання Інтернету під час уроків української мови.

Вчителі були захоплені також проведеними для дітей майстер-класами з плетіння синьо-жовтих браслетів.

Під час дискусії учасники конференції не обговорювали ключові питання та проблеми, пов'язані із навчанням української мови в їхніх школах. Однак, головним болем пунктів навчання рідної мови є те, що уроки української відбуваються після закінчення всіх інших занять у дітей. На ці уроки приходять учні різного віку, із різних класів. У нас в школі з цієї точки зору працювати легше, бо діти одного віку вчаться за загальним графіком уроків, в одному класі. Вчитель у пункті навчання має проявити вміння зацікавити і захопити до науки учнів різного віку, бо трапляється таке, що в одній групі є учні першого, третього, а навіть восьмого класів. Головне завдання вчителя полягає в тому, щоби знайти індивідуальний підхід до кожного. Фахово це називають «індивідуалізація навчання»: одна головна тема уроку розподілена відповідно до рівня знань учнів.

Вчителі не нарикали на співпрацю з директорами шкіл. Можливо, це наслідок минулорічних контрольних процедур пунктів навчання української мови, які проводила шкільна адміністрація. Сьогодні директори більше звертають увагу на організаційні проблеми навчання української мови у своїх школах, допомагають у всьому, аби покращити умови навчання для наших дітей.

▲ Любомира Тхір. Фото Павла Лози

Додаткові уроки історії

Прогрес у порівнянні з минулими роком полягає також у тому, що раніше додаткові уроки культури та історії України були лише в чотирьох пунктах навчання, а тепер, згідно з дорученням міністерства, такі уроки повинні мати у кожній школі, у пункті навчання, учні 5-6 класів. Ніхто із вчителів не повідомляв про проблеми, пов'язані з проведенням уроків.

Дітям в пунктах навчання складно три рази на тиждень разом зібратися і присвятити додатковим заняттям свій час після закінчення інших уроків. Тому уроки української мови повинні бути цікавими, приваблювати дітей, щоби вони залишки відвідували заняття з рідної мови. А перш за все ці заняття мають іти в ногу з часом: використовувати можливості Інтернету та відповідного обладнання – інтерактивної дошки, комп’ютерів тощо.

і підвищення його кваліфікації також через самоосвіту.

Підвищення кваліфікації вчителів

Ми проводимо курси та конференції в Україні, як це бувало колись. Однак зараз я організовую їх, на жаль, лише напівофіційним шляхом, за допомогою своїх знайомств.

Треба відзначити, що колись вчителі були більше зацікавлені такими конференціями. Сьогодні учасники такого навчання – 10-15 вчителів із нашого воєводства, до 20 – із всієї Польщі. Усе тому, що ми маємо самі собі оплатити вартість доїду або заздалегідь «випросити» ці гроші в директора школи. Це треба робити задоволено до початку конференції. Я бачила, що окрім вчителів все-таки мали службове відрядження на поїздку до України, зокрема, їм оплатили вартість транспорту. У цьому контексті я заохочую вчителів до того, щоби вони вміли вимагати від освітньої влади те, що їм належить: це також стосується допоміжних матеріалів, техніки – комп’ютерів, магнітофонів – для використання під час уроків української мови. Вчителі, які дослухалися до моїх порад, сьогодні мають гарно оснащені класи, а тим, які сидять тихенько в кутку, доводиться працювати в поганіших умовах.

Такі конференції сьогодні потрібні. В Україні ми зустрічаємо прихильників людей, які готові нам допомагати.

Нешодавно ми встановили робочі зв’язки із Львівською обласною бібліотекою для дітей. Завдяки цьому ми отримали фахову допомогу бібліотекарів.

На жаль, усе це відбувається не на офіційному рівні, а радше за допомогою приватних зв’язків.

Самоорганізація вчителів

Зраз почав працювати сайт prosvita.pl. Сподіваємося, що він буде корисним для вчителів. Під час нашої конференції я рекомендувала вчителям реєструватися там, використовувати його матеріали. Вчителям часом бувають потребні, наприклад, сценарії проведення історичних свят, тематичних уроків, слова народних пісень, методичні по-ради тощо. Тут допоміжним джерелом може стати згаданий сайт.

Співпраця вчителів з батьками

Кожен вчитель у позашкільній роботі має також співпрацювати з батьками. Від цього залежить успіх навчання дитини рідної мови.

Очевидно, трапляється, що батько або мати привозять дитину на шевченківський концерт, а за годину просто повертаються, щоб її забрати, але це, на мою думку, рідкісні випадки. У нашій школі ми бачимо, що, навіть коли дитина стöть на сцені, вона все одно шукає очима в залі батьків, їхня присутність приносить їй радість і задоволення. Навіть у домі, перед батьками дитина пишеться, що гарно виступала на сцені.

У нас немає таких проблем, оскільки ми на щодень працюємо з батьками, вони часто відвідують школу.

Інша ситуація складається, коли уроки української мови відбуваються двічі на тиждень після решти занять. Тоді вчителі мають обмаль часу, щоби передати щось батькам.

Однак це не найголовніша наша проблема. Дивимось із оптимізмом у майбутнє українського шкільництва регіону Вармії та Мазурів. ■